

Третя сторона

Тематична Вимога Topical Requirement

The Institute of
Internal Auditors

Перекладено:

Institute of
Internal Auditors
Ukraine

Тематична Вимога щодо Третьої Сторони

Основні Положення Міжнародної Професійної Практики (International Professional Practices Framework®) включають Глобальні Стандарти Внутрішнього Аудиту (Global Internal Audit Standards™), Тематичні Вимоги та Глобальні Настанови. Тематичні Вимоги є обов'язковими та мають застосовуватися у поєднанні зі Стандартами, які становлять авторитетну основу для належної практики.

Тематичні Вимоги встановлюють чіткі очікування щодо діяльності внутрішніх аудиторів, визначаючи мінімальний базовий рівень для аудиту визначених сфер ризику. Профіль ризику організації може вимагати від внутрішніх аудиторів врахування додаткових аспектів відповідної теми.

Дотримання Тематичних Вимог сприятиме підвищенню послідовності у наданні послуг внутрішнього аудиту та покращенню якості та надійності послуг і результатів внутрішнього аудиту. Зрештою, Тематичні Вимоги сприяють розвитку професії внутрішнього аудиту.

Внутрішні аудитори повинні застосовувати Тематичні Вимоги відповідно до Глобальних Стандартів Внутрішнього Аудиту. Відповідність Тематичним Вимогам є обов'язковою для послуг з надання впевненості та рекомендованою для консультаційних послуг. Тематична Вимога застосовується у випадках, коли тема є однією з наступних:

1. Предмет завдання є в плані внутрішнього аудиту.
2. Предмет завдання виявлений під час виконання завдання.
3. Предмет запитуваного завдання, який не був включений до початкового плану внутрішнього аудиту.

Необхідно документувати та зберігати докази, що кожна вимога Тематичної Вимоги була оцінена на предмет її застосовності. Не всі окремі вимоги можуть бути застосовані до кожного завдання; у разі виключення певних вимог, обґрунтування такого виключення повинно бути задокументовано та збережене. Відповідність Тематичній Вимозі є обов'язковою і підлягає оцінці під час перевірок якості.

Треті Сторони

Третьою стороною вважається зовнішня особа, група або суб'єкт господарювання, з якими організація (далі — «основна організація») встановлює ділові відносини з метою отримання товарів або послуг. Такі відносини можуть бути оформлені шляхом укладення контракту, угоди або іншим чином. У цій Тематичній Вимозі термін "третя сторона" використовується для позначення продавців, постачальників, підрядників, субпідрядників, аутсорсингових постачальників послуг, інших агенцій та консультантів. Цей термін включає в себе угоди між третьою стороною та її субпідрядниками, часто відомими як субпідрядники "нижчої ланки/нижчого рівня".

Ця Тематична Вимога застосовується, коли служба внутрішнього аудиту виконує завдання з надання впевненості щодо третіх сторін та/або будь-яких субпідрядних відносин, включаючи відносини четвертої та наступних ланок, які дозволені контрактом чи угодою між третьою стороною та основною організацією. Внутрішні аудитори повинні визначати пріоритетність перевірки третіх сторін та їх субпідрядників на основі ризику, як описано нижче в розділі по управлінню ризиками. Внутрішні аудитори повинні застосовувати всі вимоги, визначені за результатами оцінки ризиків, а винятки повинні бути задокументовані.

Ця Тематична Вимога не стосується непрямих зовнішніх відносин, інтересів або участі в діяльності основної організації, таких як регуляторні органи, агенти, ради (повірені/довірені особи)/члени рад, а також внутрішніх відносин, зокрема з працівниками.

Термін «третья сторона» може мати різні визначення та застосування залежно від галузі або інших контекстів. Внутрішнім аудиторам надається гнучкість і вони повинні покладатися на своє професійне судження для адаптації Тематичної Вимоги до визначення третьої сторони, прийнятого в основній організації.

Основна організація (організація, яка укладає угоду з третьою стороною) зберігає відповідальність за ризики, пов'язані з досягненням своїх цілей, навіть якщо вона залучає третю сторону для сприяння досягненню однієї або кількох цілей. Співпраця з третіми сторонами створює ризики, які мають бути ідентифіковані, оцінені та керовані шляхом належного управління, ризик-менеджменту та контролю, як зазначено в цій Тематичній Вимозі. У разі невиконання третьою стороною умов контракту, участі в неетичних практиках або виникнення порушень у її діяльності, основна організація може зазнати негативних наслідків. Категорії та приклади ризиків, пов'язаних з третіми сторонами, включають:

- Стратегічні, такі як здатність виконувати місію основної організації та/або цілі високого рівня або управляти наслідками злиття та поглинання.
- Репутаційні, такі як шкода, завдана навколишньому середовищу або стосункам і довірі основної організації з клієнтами, споживачами та зацікавленими сторонами.
- Етичні, такі як порушення доброчесності, конфлікти інтересів, хабарництво та корупція.
- Операційні, такі як фізична та інформаційна безпека, інсайдерські ризики, перебої в наданні послуг та недосягнення цілей.
- Фінансові, такі як неплатоспроможність третіх сторін та шахрайство.
- Відповідність застосовним місцевим, національним та міжнародним нормативним вимогам.
- Кібербезпека та інший захист даних, зокрема компрометація та витік конфіденційної інформації.
- Інформаційні технології, такі як відсутність сервісів для підтримки критично важливих операцій.
- Юридичні, зокрема конфлікти інтересів, суперечки та судові процеси через порушення контрактів.
- Сталий розвиток, зокрема екологічні, соціальні та управлінські аспекти. Приклади включають ризики, пов'язані з впливом організації на навколишнє середовище, та ризики, що стосуються взаємодії організації з громадами.
- Геополітичні, такі як торгові суперечки/санкції та політична нестабільність.

Життєвий цикл взаємодії з третьою стороною складається з відбору, укладання контракту, початку співпраці, моніторингу та завершення співпраці. Внутрішні аудитори повинні враховувати ці етапи під час оцінки вимог до процесів управління, ризик-менеджменту та контролю.

Оцінка та аналіз процесів управління, ризик-менеджменту та контролю за діяльністю третіх сторін

Ця Тематична Вимога забезпечує послідовний, комплексний підхід до оцінки розробки та впровадження процесів управління, ризик-менеджменту та контролю за діяльністю третіх сторін. Вимоги становлять мінімальний базовий рівень для проведення оцінки.

УПРАВЛІННЯ

Вимоги:

Внутрішні аудитори зобов'язані оцінювати такі аспекти управління відносинами з третіми сторонами в основній організації, включаючи нагляд з боку ради:

- A.** Встановлюється, впроваджується та періодично переглядається формальний підхід для визначення того, чи варто залучати третю сторону. Такий підхід включає відповідні критерії для визначення та оцінки необхідних і наявних ресурсів для досягнення цілей шляхом надання продукту або послуги.
- B.** Політики та процедури встановлюються для визначення, оцінки та управління відносинами та ризиками з третіми сторонами протягом усього життєвого циклу взаємодії з третьою стороною. Політики та процедури узгоджуються з чинними нормативно-правовими вимогами та періодично переглядаються й оновлюються з метою посилення контрольного середовища.
- C.** Визначено ролі та обов'язки організації щодо управління взаємодією з третіми сторонами, де детально описано, хто обирає, спрямовує, управляє, здійснює комунікації та контролює третіх сторін, а також хто має бути проінформований про діяльність третіх сторін. Існує процес, який забезпечує наявність відповідних компетенцій у осіб, призначених для виконання ролей та обов'язків у сфері управління третіми сторонами.
- D.** Визначено протоколи комунікації з відповідними зацікавленими сторонами, які передбачають своєчасне звітування про стан виконання, ризики та дотримання вимог (зокрема, порушення законів та нормативних актів) пріоритетними третіми сторонами. Пріоритетність третіх сторін визначається на основі ризику. До відповідних зацікавлених сторін можуть належати: рада, вище керівництво, а також наступні підрозділи: закупівлі, операційна діяльність, управління ризиками, комплаєнс, юридичний, інформаційні технології, інформаційна безпека, управління персоналом та інші.

РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ

Вимоги:

Внутрішні аудитори повинні оцінювати такі аспекти управління ризиками третіх сторін в організації.

- A.** Процеси управління ризиками третіх сторін та їхніх послуг є стандартизованими та комплексними, включають визначені ролі та обов'язки, а також достатньою мірою враховують ключові ризики, що стосуються організації (такі як стратегічні,

репутаційні, етичні, операційні, фінансові, комплаєнс, кібербезпекові, інформаційно-технологічні, юридичні, сталого розвитку та геополітичні). Дотримання процесів контролюється, а у разі будь-яких відхилень впроваджуються коригувальні заходи.

- B.** Ризики, пов'язані з третіми сторонами протягом усього життєвого циклу, регулярно виявляються та оцінюються. Оцінка ризиків використовується для ранжування та визначення пріоритетності третіх сторін, включаючи субпідрядників нижчого рівня. Також ранжуються та пріоритезуються заходи реагування на ризики. Оцінка ризиків періодично переглядається та оновлюється.
- C.** Реагування на ризики є адекватним і точним, відповідно до рейтингу. Заходи реагування впроваджуються, переглядаються, затверджуються, контролюються, оцінюються та коригуються за потреби.
- D.** Існують процеси для управління та ескалації, за необхідності, питань, які виникають з боку третіх сторін, що забезпечує відповідальність за результати та підвищує ймовірність виконання умов контрактів або інших угод. Якщо третя сторона не реагує на ескальоване питання, існують процеси, що дозволяють керівництву оцінити ризики поточних ділових відносин і вжити подальших заходів, виправлення ситуації або розірвання відносин, якщо це виправдано.

ЗАСОБИ КОНТРОЛЮ

Вимоги:

Внутрішні аудитори повинні оцінити наступні засоби контролю взаємодії з третіми сторонами, які мають бути пріоритезовані за ступенем ризику. Оцінка повинна включати процеси керівництва для постійного оцінювання та моніторингу третіх сторін організації.

- A.** Існує надійний процес належної перевірки для пошуку та відбору третіх сторін із задокументованим та затвердженим бізнес-обґрунтуванням або іншим відповідним документом, що описує та обґрунтовує необхідність та характер відносин з третьою стороною.
- B.** Процеси укладення контрактів та їх затвердження здійснюються відповідно до політик і процедур управління ризиками третіх сторін, прийнятих в організації, та передбачають співпрацю між відповідними підрозділами організації.
- C.** Остаточні контракти або угоди переглядаються та затверджуються всіма відповідними зацікавленими сторонами, включаючи юридичний підрозділ та підрозділ комплаєнсу, підписуються уповноваженими особами з обох сторін та надійно зберігаються. За кожним контрактом закріплена відповідальна особа — менеджер або адміністратор.
- D.** Ведеться точний, повний та актуальний перелік усіх відносин з третіми сторонами, наприклад, у централізованій системі управління контрактами.
- E.** Задокументовані процеси початку співпраці встановлюються і дотримуються, щоб створити основу для виконання третіми сторонами умов контракту або угоди.
- F.** Існують процеси постійного моніторингу, які дозволяють оцінити, чи виконують треті сторони умови контракту або угоди протягом усього життєвого циклу співпраці, а також чи виконують вони свої договірні зобов'язання. Процеси включають перевірку достовірності наданої інформації та періодичну переоцінку результатів діяльності, зокрема у випадках змін умов контракту.

- G. Протоколи створюються для ініціювання коригувальних дій, якщо третя сторона не відповідає очікуванням або становить підвищений чи неочікуваний ризик. Протоколи передбачають ескалацію інцидентів за ступенем серйозності, проведення аналізу після інцидентів та аналіз першопричин інцидентів.
- H. Відстежуються дати закінчення та поновлення контрактів, і, за необхідності, вживаються заходи щодо їх продовження.
- I. Впроваджується і дотримується формалізований план завершення співпраці, щоб забезпечити належне виконання вимог контракту щодо термінів та очікувань. Процеси включають дії щодо:
 - Припинення співпраці з третьою стороною.
 - Заміни третьої сторони у разі потреби.
 - Перепризначення обов'язків із зберігання, повернення або знищення конфіденційних даних організації, що зберігаються у третьої сторони.
 - Відкликання доступу третьої сторони до систем, інструментів, приміщень та інших об'єктів організації.

Про Інститут внутрішніх аудиторів

Інститут Внутрішніх Аудиторів (The Institute of Internal Auditors, IIA) - це міжнародна професійна асоціація, яка обслуговує понад 265 000 членів по всьому світу і яка видала понад 200 000 сертифікатів Certified Internal Auditor® (CIA®) по всьому світу. Заснований в 1941 році, Глобальний Інститут Внутрішніх Аудиторів визнаний в усьому світі як лідер у сфері стандартів, сертифікації, освіти, досліджень і технічного керівництва в галузі внутрішнього аудиту. Для отримання додаткової інформації відвідайте сайт theiia.org.

Авторське право

©2025 The Institute of Internal Auditors, Inc. Всі права захищені. За дозволом на відтворення, будь ласка, звертайтеся за адресою copyright@theiia.org.
Вересень 2025 року

The Institute of
Internal Auditors

Глобальна штаб-квартира

The Institute of Internal Auditors
1035 Greenwood Blvd., Suite 401
Lake Mary, FL 32746, USA
Телефон: +1-407-937-1111
Факс: +1-407-937-1101

